

Budgetstrategi budget 2027-2030

Introduktion til årets budgetlægning

Budgetstrategien er køreplanen for budgetlægningen

I budgetstrategien fastlægges hvilke opgaver der skal løses, og af hvem og på hvilket tidspunkt, for at få udarbejdet budget for Næstved Kommune for 2027-2030.

Det er Økonomiudvalgets opgave at fastlægge proceduren for at udarbejde det kommende års budget.

Budgetlægningen for 2027-30 bygger videre på budgetforliget fra sidste år

Selvom der har været kommunalvalg og det nu er et nyt byråd, der skal lægge budget for 2027, er det naturligt at bygge videre på de grundsten, der er lagt i de seneste års budgetforlig.

Der blev i budgetforlig 2026 besluttet at arbejde med følgende emner:

- Velfærden styrkes
- Prioritering af børn og unge
- Vækst, erhverv og turisme

Arbejdet sker inden for rammerne af den Økonomiske Politik og Næstved Huset.

Overordnet mål med dette års budgetlægning

Budgetlægningen skal sikre en robust økonomi, som samlet set er i balance, og med et råderum, som giver muligheder for at investere i vækst og velfærd og opnå kommunens visioner. Budgetstrategien skal også sikre, at vi er på forkant af situationen, så vi har et økonomisk beredskab i den afsluttende del af budgetlægningen til efteråret.

Det er også et mål at passe på likviditeten, så kassebeholdningen har en størrelse, som giver handlemuligheder og ikke begrænsninger, hvis og når der opstår muligheder, som kan bringe kommunen tættere på visionen.

Denne budgetstrategi understøtter, at budgettet for 2027-2030 kommer til at overholde den økonomiske politik, at skabe et råderum samt at budgetterne er gennemarbejdede og dermed holdbare, så der kan sikres budgetoverholdelse. Også i 2026 er det hovedfokus at overholde budgetterne, så det ikke medfører budgetudfordringer i de kommende år.

År 2 med budgetarbejdet efter nye økonomistyringsregler

Budgettet for 2026-29 blev som det første udarbejdet efter byrådets nye økonomisk politik og nye økonomistyringsregler. Og det betød forandringer i budgetprocessen. Nu skal vi i gang med for anden gang, at lægge budget ud fra den nye budgetproces.

Den nye budgetproces skal sikre en større gennemsigtighed i budgetprocessen og budgetmaterialet samt sikre, at Byrådet får mulighed for at omprioritere og skabe sammenhæng mellem budget og det aktivitets- og serviceniveau, der beslutes på områderne. Det vil medføre en stabil og sikker daglig drift med plads til fokus på brugerne og fagligheden. Det er også et mål, at undgå at organisationen skal bruge ressourser på at arbejde med kompenserende besparelser, fordi det vedtagne budget ikke kan holde. Altså et mål om at gå fra reaktiv til proaktiv i forhold til budgetlægning og budgetoverholdelse. Den nye budgetproces skal være med til at sikre holdbare budgetter og holdbar balance.

Metoden til at opnå de ovenstående mål er, at udarbejde en grundig aktivitetsbaseret budgetlægning, hvor der administrativt beregnes antal brugere og priser for det eksisterende aktivitetsniveau. Dette fremlægges for byrådet, sammen med nøgletal, hvor vi sammenligner os med andre kommuner. Byrådet skal derefter tage stilling til om de beregnede budgetter kan indarbejdes i kommunens budget, eller om der er behov for at finde besparelser for, at få det samlede budget til at hænge sammen. Holdbare budgetter skal både være på de enkelte aktivitetsområder, og for den samlede balance. Det vil således være nødvendigt nogle gange at beslutte reduktioner, hvis der er stigning i enten antal eller priser.

Den økonomiske politik tilsiger, at der årligt skal findes et råderum på 30-60 mio. kr. Der kan være brug for råderum for at dække stigende efterspørgsel på ydelser, og der kan være ønske om, at sikre et råderum til politisk prioritering af nye initiativer og indsatser.

De samlede hovedelementer i den økonomiske politik fremgår af nedenstående bokse. Budgetlægningen skal tilrettelægges efter at opfylde alle elementerne.

Den økonomiske politik

Det grundlæggende økonomisk fundament, så vi kan overvåge, at økonomien forbliver robust

Strukturelt overskud på 215 mio. kr. i 2027

Anlægsniveau på min. 169 mio.kr. i 2027

Likviditet på min. 450 mio. kr.

Gælden nedbringes.

Økonomien skal være bæredygtig, det sikres ved:

- Gennemsigtighed og prioritering: Vi skaber gennemsigtighed i, hvad ting koster og sikrer politiske prioriteringsmuligheder.
- Effektivisering og samarbejde med eksterne aktører: Vi får mere ud af de tilgængelige ressourcer
- Vækst: Vi gør den samlede økonomi større.

Hvad er det økonomiske udgangspunkt for årets budgetlægning

Budgetlægningen for 2027-2030 tager udgangspunkt i overslagsårene fra sidste års budgetlægning, hvor der var store underskud i 2027, 2028 og 2029. Vi har fortaget et skøn over hvad økonomiaftalen, der indgås mellem regeringen og Kommunernes Landsforening til juni 2026, vil indebære for Næstved Kommune, og foreløbig korrigeret det overordnede budgettal med dette. Det forbedrer udgangspunktet væsentligt. Den nuværende regering har indført sporskifte i økonomiaftalerne, og de seneste tre år har kommunerne fået pæne økonomiaftaler, hvorfor det vurderes realistisk med endnu en økonomiaftale på linje med de sidste tre år. Det er dog vigtigt at understrege, at der naturligvis er en vis usikkerhed omkring de udarbejdede skøn. Derudover er det en nødvendighed at budget 2026 overholdes og at der ikke af den grund er behov for øgede budgetter i 2027.

Nøgletallene er desuden opgjort uden køb af bygning 50 og øvrige engangsposter i 2027. Skøn over økonomiaftale, udgift til køb af bygning 50 samt engangsposter i 2027 uddybes i bilag 1.

Udgangspunktet for dette års budgetlægning er samlet set lidt stramt, og forudsætter som minimum, at der er budgetoverholdelse i 2026, og at de udarbejdede skøn for den kommende økonomiaftale holder.

Budgettet fra sidste år korrigeret med forventninger til økonomiaftalen, giver nedenstående udgangspunkt for budgetlægningsen i år.

Driftsoverskud i mio. kr.

	2027	2028	2029
Budgetteret*	194	195	213
Måltal	215	225	225
Ubalance	21	30	12

*Inkl. forventninger til økonomiaftalen der kommer i juni 2026

Driftsudgifterne skal reduceres med 21 mio. kr. for at overholde måltallet om driftsoverskud i 2027.

Anlægsudgifter i mio. kr.

	2027	2028	2029
Budgetteret*	164	201	191
Måltal	169	190	190
Ubalance	5	-11	-1

* Uden køb af bygning 50.

Anlægsudgifterne skal forøges med 5 mio. kr. i 2027 for at overholde måltallet om anlægsudgifter. Anlægsudgifterne i 2028 og 2029 er marginalt over målet.

Kassetræk i mio. kr.

	2027	2028	2029
Budgetteret brug af kassebeholdningen	13	43	8

* inkl. forventninger til økonomiaftalen, der kommer i juni 2026, men uden køb af bygning 50.

Med ovenstående kassetræk vil kassebeholdningen fortsat holde sig inden for den økonomiske politiks mål om en kassebeholdning på min. 450 mio. kr. i budgetperioden. Der er dog risiko for at den kommer under målet i den efterfølgende periode. Det er nødvendigt, at have en solid kassebeholdning på minimum 450 mio. kr. for at sikre handlemuligheder, når og hvis lejligheden byder sig til attraktive investeringer med henblik på at skabe vækst og velfærd. I bilag 2 er der udarbejdet 3 forskellige likviditetsprognoser.

Råderum 30-60 mio. kr. årligt

Ifølge den økonomiske politik skal der årligt findes et råderum for 30-60 mio. kr. og arbejdes med vækstinitiativer, der skal øge kommunens indkomstgrundlag.

Målet i den Økonomiske Politik for kassebeholdningens størrelse og mål for afvikling af gæld er budgetteret med overholdelse i alle årene.

Nøgletallene uddybes i bilag 1.

Nøgletallene i den økonomiske politik er indbyrdes afhængige

Den kommunale økonomi, kan inddeles i nedenstående hovedposter

- Driftsindtægter (skatteindtægter og bloktilskud)
+ Driftsudgifter (driftsudgifter fratrukket brugerbetalinger)
+ Renter
= Driftsoverskud
+ Anlæg
+ Afdrag på lån
= Samlet over- eller underskud der lægges i eller trækkes ud af kassebeholdningen

Finansiering af råderum skal ske gennem reduktion af driftsudgifterne, eller ved at øge indtægterne. At finansiere råderummet gennem træk i kassebeholdningen, betyder at driftsudgifterne forøges. Dermed kan kravet om strukturelt overskud ikke overholdes.

Hvad skal der ske i løbet af budgetlægningen for at opfylde den økonomiske politik

Driftsoverskuddet er for lavt og derfor skal driftsudgifterne reduceres med 21 mio. kr. i 2027 for at overholde den økonomiske politik. Dertil skal lægges størrelsen af det råderum, der ønskes. Hvis råderummet på 30-60 mio. kr. ikke skal finansieres af kassetræk eller skattestigninger, så skal driftsudgifterne reduceres samlet med mellem 51 mio. kr. og 81 mio. kr.

Øget driftsoverskud og råderum kan også opnås ved at øge indtægterne (skatteindtægter og bloktilskud fra staten). Næstved Kommune forventes at have gevinst af at vælge statsgaranti af skatteindtægterne, så indtægterne vil kun kunne øges i 2027 ved at forhøje indkomstskatteprocenten. På længere sigt kan der arbejdes med vækst og derigennem opnås øgede indtægter. Reelt kan driftsoverskuddet i 2027 kun øges ved at reducere driftsudgifterne, hvis indkomstskatten ikke ønskes forhøjet.

Derudover skal anlægsudgifterne i 2027 øges en smule for at leve op til den økonomiske politik. En forøgelse af anlægsudgifterne vil alt andet lige forøge kassetrækket.

Hvordan kan der arbejdes med at reducere driftsudgifter og skabe råderum

Der kan enten arbejdes kortsigtet, med tiltag der skal skaffe råderum med det samme eller der kan arbejdes med større omlægninger, der skaffer råderum på lidt længere sigt.

På den kortsigtede bane kan der fx lukkes tilbud, indføres nye arbejdsmetoder, der er mere effektive, fx teknologi eller en sænkning af serviceniveau.

På lidt længere sigt kan der f.eks. arbejdes med

- Strukturændringer og driftsoptimeringer. Større enheder giver driftsreduktioner, hvis små enheder kan nedlægges.
- Forebyggelse, investeringer eller omlægninger med henblik på at højne kvaliteten i vores tilbud/forebyggelse og herigennem over en periode reducere behov for specialindsatser, overførselsindkomster eller lignende gevinster.

Dette er eksempler, der kræver analyse, planlægning og en længere implementering og derfor formegentlig ikke kan realiseres til budget 2027.

I Budgetforlig 2026 blev der besluttet 3 budgettemaanalyser

- Velfærdens fundament del 2 – øvrige områder (dvs. andre områder end dagtilbud og skoler)
- Ejendomme
- Plejehjemskapacitet

Velfærdens fundament del 1 – på skoler og dagtilbud fortsætter i 2026.

De fire analyser, inkl. velfærdens fundament 1, handler mere om at optimere de afsatte midler end at skaffe et råderum til andre formål. De fire analyser antages ikke at kunne bidrage til at bringe balance eller frigive et råderum til prioritering til nye initiativer.

Konkrete forslag til råderumsinitiativer i denne budgetlægning:

- Der udarbejdes et katalog med forslag svarende til 44 mio. kr., svarende til 0,5% af alle politikområder Børn og Unge, Dagtilbud og Forebyggelse, Skole og PPR, Ældre, Handicap/Psykiatri og 2,0% for alle øvrige politikområder. (På alle politikområder er procenterne kun af serviceudgifter), hvilket giver ca. 44 mio. kr. i

balanceforbedring. Da der foreløbig er en ubalance på 21 mio. kr., vil en udgiftsreduktion på 44 mio. kr. ikke give et råderum på 30 mio. kr., som er kravet i den økonomiske politik. Det giver et råderum på ca. 23 mio. kr. og det er under forudsætning af, at der ikke samlet set indarbejdes øgede budgetter efter genberegning af priser x mængder. Forslagene behandles i alle fagudvalg på temamøder i maj/juni, og prioriteres af det samlede byråd på budgetseminaret i august.

- Der besluttet nye budgettemaanalyser på budgetseminaret i april, der skal have gennemslag i budget 2028.
- I forbindelse med implementering af reformerne arbejdes med muligheder for optimeringer og effektiviseringer, som vil kunne skabe et økonomiske råderum.

Provenu af reduktion af serviceudgifterne

Politikområde	Procent	Beløb i 1.000 kr.
Politikere	2	534
Administration	2	7.613
IT	2	1.502
Tværgående områder	2	4.224
Ejendomme	2	2.706
Arbejdsmarked	2	516
Erhverv og Turisme	2	388
Børn og Unge	0,5	1.815
Dagtilbud	0,5	2.113
Skole og PPR	0,5	4.293
Unge og Uddannelse	2	1.708
Kultur og Fritid	2	2.992
Ældre	0,5	4.704
Handicap og Psykiatri	0,5	3.248
Sundhed og Forebyggelse	2	2.549
Trafik og Grønne områder	2	2.808
Klima, Miljø og Natur	2	489
Affald	2	0
I alt		44.201

Politisk proces

19. januar	Drøftelse af budgetstrategi i Økonomiudvalget
16. februar	Godkendelse af budgetstrategi i Økonomiudvalget.

23. april	En-dags budgetseminar for byrådet - Status på balancen efter gennemregning af alle driftsbudgetter - Drøftelse af om eventuelt øgede udgifter på et aktivitetsområde kan tilføjes budgettet eller om fagudvalget skal finde besparelser, der dækker merudgiften. - Drøftelse af hvilke budgettemaanalyser, der skal iværksættes med effekt til budget 2028
Maj-august	Udvalgsbehandling ud fra resultater af prioriteringsdrøftelser på april budgetseminaret Anlægsforslag Administrationen udarbejder at katalog svarende til hhv. 0,5% eller 2,0% på alle politikområder. Forslagene forelægges udvalgene på et temamøde og udvalgene kvalificerer forslagene, som alle fremsendes til prioritering på budgetseminaret i august
August	Godkendelse af budgettramme til Beskæftigelsesområdet i BETU og ØK.
20. -21. august	2-dages budgetseminar - Status på balancen efter økonomiaftale - Valg af anlægsprojekter til anlægsbudgettet - Prioritering af driftsforslag til at skabe råderum
	Budgetforslaget sendes i høring
7. september	Første behandling af budgettet i Økonomiudvalget
8. september	Budgetforslaget sendes i høring – frist 21. september kl. 12.
15. september	Første behandling af budgettet i byrådet
21. september	Frist for Politiske ændringsforslag
29. september og 6. oktober	Anden behandling af budgettet i henholdsvis Økonomiudvalget og byrådet

Hvordan skal budgetlægningen foregå

Drift

Administrationen udarbejder oplæg til basisbudgetter til det første budgetseminar i april. Basisbudgetter udarbejdes ud fra nuværende aktivitets- og serviceniveau.

Administrationen er forpligtet til, så vidt muligt, at holde udgifterne i ro og gennemføre de aktivitetstilpasninger, som er mulige indenfor det administrative råderum. Det kan fx være at ibrugtage ny teknologi, gå fra individuelle tilbud til holdtilbud. Basisbudgetterne kan resultere i både højere og lavere udgifter end det tekniske budget.

På budgetseminaret i april drøftes om eventuelt øgede udgifter på et aktivitetsområde kan tilføjes budgettet eller om fagudvalget skal finde besparelser, der dækker

udgiftsstigningen. Hvis et fagvalg får en opgave med at nedbringe udgifterne, skal det behandles og besluttet inden budgetseminaret i august.

Der udarbejdes et katalog med forslag for hhv. 0,5% eller 2,0% af serviceudgifterne på alle politikområder. Procentsatsen kan forøges, hvis der på det første budgetseminar indarbejdes udgiftsstigninger. Administrationen fremlægger forslag til at reducere udgifterne. En del af forslagene vil være effektiviserings- og optimeringsforslag. Der afholdes temamøder i fagudvalgene i maj/juni, hvor forslagene præsenteres og udvalgene kan kvalificere forslagene. Alle administrationens forslag fremlægges til prioritering på budgetseminaret i august.

Beskæftigelsesområdet

Budgettet på beskæftigelsesområdet er langt overvejende overførselsudgifter og er dermed udenfor servicerammen. Der er særskilt statslig finansiering til kommunernes overførselsudgifter under ét, primært via budgetgarantien. Den særlige finansieringsordning skyldes, at overførselsudgifterne er meget konjunkturfølsomme og at der derfor er større udsving i økonomien, som ikke bør påvirke serviceudgifterne. Af denne årsag er budgetlægningen på beskæftigelsesområdet underlagt særlige vilkår og har en særskilt proces.

I forbindelse med den årlige økonomiaftale mellem regeringen og KL udarbejdes nye landssøn for overførselsudgifternes niveau. Skønnet danner baggrund for den finansiering, som kommunerne modtager til udgifterne. Der er mulighed for, at finansieringen kan blive midtvejsreguleret året efter, hvis det faktiske udgiftsniveau på dette tidspunkt skønnes enten højere eller lavere.

Overførselsskønnene er en væsentlig faktor i fastlæggelsen af kommunens budgetniveau på beskæftigelsesområdet. Da de først forventes klar i juni, har området en forskudt budgetproces henover sommeren.

Beskæftigelsesreformen medfører, at området vil være præget af store forandringer og besparelser de kommende år. Næstved Kommunes andel af de samlede besparelser er - 13,1 mio. kr. i 2026, -32,6 mio. kr. i 2027, -43,1 mio. kr. i 2028 og -45,5 mio. kr. fra 2029. Besparelsen er fordelt på administration, indsatser og ydelser. En stor del af reformens besparelser skal dermed udmøntes i 2027.

Beskæftigelses-, Erhvervs-, og Turismeudvalget drøfter i foråret prioriteringer i budgetlægningen for 2027. Dette sker i sammenhæng med procesplanen for implementering af beskæftigelsesreformen. Administrationen udarbejder henover sommeren et samlet forslag til ny budgetramme på beskæftigelsesområdet for 2027-30. Budgetforslaget fremlægges til godkendelse i Økonomiudvalget i august og indgår herefter i den videre budgetproces for kommunen.

Anlæg

Det er fire år siden, at der grundlæggende blev udarbejdet et nyt anlægsbudget. Det er derfor tid til igen at lave et anlægsbudget fra bunden, hvor der foretages en politisk prioritering af alle anlægsbehov og -ønsker. Igennem mange år har der været udarbejdet og godkendt et 10 årigt anlægsbudgettet, men det er en krævende opgave og inden de sidste år i en 10 årsperiode rykker frem til at blive aktuelle budgetår, er der sket mange ændringer. Der udarbejdes derfor kun et 5-årigt anlægsbudget.

Anlægsbudgettet skal minimum udgøre netto 169 mio. kr. i 2027 og 191 mio. kr. årligt fra 2028. Af hensyn til at undgå et for stort træk på kommunekassen, er det ikke realistisk at gå over minimumsmålene.

Anlægsbudgettet består af en række vedligeholdelses-rammer og konkrete enkeltstående nye tiltag og gennemgribende renoveringer. Dertil kommer en engangsinvestering ved køb af bygning 50 på sygehuset.

Vedligeholdelsesbudgetterne udarbejdes af administrationen. Vedligeholdelse af ejendomme budgetteres, så der fastholdes den nuværende standard og ikke sker en yderligere forringelse. Der indregnes alene vedligeholdelse ud fra nuværende brug af bygninger. Eventuelle ændringer af bygningernes anvendelse budgetteres særskilt

Budget til vedligeholdelse af vejene udarbejdes ud fra ønske om at fastholde vejstandarden på 1,34, som er den seneste måling af standarden fra Vejdirektoratet og den laveste i de seneste 10 år. Opretholdelse af vejstandard på 1,34 kræver, at der afsættes 12 mio. kr. årligt på anlægsbudgettet udover det afsatte beløb på driftsbudgettet.

Administrationen indarbejder desuden igangværende anlægsprojekter samt anlægsprojekter vedtaget i budgetforliget sidste år.

Øvrige anlægsprojekter foreslås af fagudvalgene inden budgetseminaret i august. Anlægsforslagene bør tage udgangspunkt i velfærdens fundament (pt. kun udarbejdet for dagtilbud og skoler). Anlægsforslagene bør medgå til at sikre en effektiv drift og dermed bidrage til at holde de samlede driftsudgifter nede. På budgetseminaret i august prioriteres hvilke anlægsprojekter (udover vedligeholdelse), der kommer med i anlægsbudgettet og i hvilket år.

Særlige regler for jordforsyning

Der udarbejdes administrativt et bud på jordforsyningsbudget inkl. salg af ejendomme inden det første budgetseminar i april. Jordforsyningsbudgettet udarbejdes ud fra forventninger til salg af grunde til både bolig og erhvervsformål og nødvendige

byggemodningsudgifter og eventuelle jordkøb. Hertil et bud på salg af ejendomme, som er tomme eller let kan tømmes og vurderes salgbare. Hvis der skal investeres i ombygninger/tilbygninger for at tømme en ejendom, så den kan sælges, indgår det ikke i det administrative oplæg til jordforsyningsbudget, men skal medtages som særskilt anlægsforslag.

Jordforsyningsbudgettet udarbejdes allerede til første budgetseminar med henblik på at vurdere om det ændrer den samlede balance eller ej. Økonomiudvalget behandler oplægget til jordforsyningsbudgettet i juni.

To budgetseminarer – hvad skal der foregå på dem

Budgetseminar i april

På budgetseminaret i april præsenteres byrådet for de administrativt beregnede holdbare driftsbudgetter. Byrådet skal beslutte om eventuelt øgede udgifter på områder i opdrift kan tilføjes budgettet eller om fagudvalget skal finde besparelser, der dækker opdriften.

På budgetseminaret skal byrådet drøfte iværksættelse af budgettemaanalyser med effekt til budget 2028.

Budgetseminar i august

På budgetseminaret præsenteres den samlede økonomi, hvor indtægtssiden i form af skatteindtægter og generelle tilskud fra staten ligger fast. På seminaret prioriteres et anlægsbudget ved at vælge imellem de anlægsprojekter som fagudvalgene har foreslået. På seminaret prioriteres og besluttet desuden hvilke reduktionsforslag på driften, der skal indarbejdes i budgettet dels for at opnå balance og dels for at opnå et råderum.

Reformer

I 2026-28 skal Næstved Kommune implementere den lange række af reformer som regeringen har vedtaget eller har aftaler om at vedtage. Reformprogrammet skal bl.a. medvirke til at reducere det spændingsfelt, der er skabt af stramme økonomiske rammer, manglen på arbejdskraft og høje forventninger fra borgerne. Implementeringen af reformerne kommer til at kræve store administrative ressourcer alene med omlægningen, men også i forhold til at sikre, at økonomien ikke forringes af reformerne. Der skal fokuseres på mindst at opnå en reduktion i udgifterne svarende til, det vi bliver reduceret i bloktilskud, så vi ikke taber økonomisk på reformerne. Det ser umiddelbart ud til at være svært at undgå på sundhedsreformen, hvor alt tyder på, at vi skal aflevere flere penge i bloktilskuddet, end vi skal aflevere opgaver til regionerne. Der er overgangsregler, der sikrer at kommunerne ikke rammes af markante økonomiske udfordringer som følge af

reformen. Næstved Kommunes tab er beregnet til maksimalt være 10-15 mio. kr. i 2027, hvoraf de 10 mio. kr. indgår i det budgetterede udgangspunkt.

I forbindelse med implementering af reformerne skal afsøges muligheder for yderligere optimeringer, effektiviseringer mv., som vil kunne bidrage til råderum og økonomiske balance.

Tidsplan

Hovedlinjer i en budgetproces, der tager udgangspunkt i det mere langsigtede perspektiv

Administrativ proces

December/januar	Direktionen drøfter hovedlinjer i oplæg til budgetstrategi 16. december og 6. februar
19. januar	Forelæggelse af sag om budgetstrategi til drøftelse i Økonomiudvalget
16. februar	Godkendelse af budgetstrategi i Økonomiudvalget
Februar	Administrationen introduceres til årets budgetarbejde
Februar - Marts	• Udarbejdelse af basisbudgettet – dvs. gennemregning af hvad der er behov for i budget til nuværende aktivitetsniveau (jf. ny økonomisk politik) • Udarbejdelse af nøgletal, hvor aktivitetsniveauet sammenlignes med andre
April	Materiale til budgetseminar Facilitering af En-dags budgetseminar for byrådet
Maj-Juni	Udvalgsbehandling på temamøder - Anlægsforslag - Forslag på reduktion af serviceudgifterne
August	Materiale til budgetseminar Facilitering af 2-dages budgetseminar • Valg af anlægsprojekter til anlægsbudgettet • Valg af råderumsforslag til implementering i kommende år

Bilag 1

Underskud

Budgetlægningen starter med et underskud i forhold til kassebeholdningen, idet budgettet sidste år blev besluttet med et kassetræk i alle overslagsårene.

i 1.000 kr.	2027	2028	2029
Budgetteret underskud	120.006	90.452	104.075
Heraf køb af bygning 50	72.370	-17.530	
Budgetteret underskud uden bygning 50	47.636	107.982	104.075

Køb af bygning 50 er en investering og da der er en aktuel kassebeholdning, der er større end måltallet, kan det forsvares at udgiften til købet finansieres af kassebeholdningen. Det reducerer underskuddet i 2027 væsentligt, men derefter er der store underskud i 2028 og 2029.

Forsigtig budgetlægning af overslagsårene

Sidste år blev der foretaget en forsigtig budgetlægning af overslagsårene, idet der ikke blev indregnet yderligere forventede indtægter fra kommende økonomiaftaler. Omvendt var der også udgifter, der ikke blev indregnet. På budgetseminaret i august 2025 blev oplistet mulige ændringer af balancen i overslagsårene. Nedenfor er en opdateret vurdering af hvilke ændringer, der kan komme ifht. den budgetterede balance.

Mulige ændringer af udgifter og indtægter efter Økonomiaftale mv.

i 1.000 kr.	2027	2028	2029
Løft af servicerammen – hvis 2,5 mia. kr. årligt	35.500	71.000	106.500
Løft i anlægsrammen – 1 mia. kr. bliver varigt	14.200	14.200	14.200
Tab på sundhedsreform	-10.000	-10.000	-10.000
Eventuelle øvrige forhold i økonomiaftalen, der skal medfinansieres	-5.000	-10.000	-15.000
I alt	34.700	65.200	95.700

i 1.000 kr.	2027	2028	2029
Underskud på balancen, hvis ovenstående ændringer bliver en realitet (uden bygning 50 i 2027)	12.936	42.782	8.375

Forbedringer svarende til ovenstående skøn er i størrelsesorden af hvad økonomiaftalen har givet de seneste to år. Tidligere år har økonomiaftalen været mindre fordelagtige for kommunerne. De reelle ændringer kendes først, når Økonomiaftalen for 2027 er indgået i juni 2026.

Driftsoverskud

I den økonomiske politik er der et mål om driftsoverskuddet størrelse. Driftsoverskuddet består af alle skatteindtægter og generelle tilskud fra staten fratrukket alle driftsudgifter og renter. Driftsoverskuddet skal bruges til anlægsinvesteringer og afdrag på gæld.

Nedenstående tabel viser hvordan vi ligger i forhold til målet. De mulige forbedringer fra økonomiaftalen vil forøge driftsoverskuddet.

	2027	2028	2029
Mål	215.000	225.000	225.000
Faktisk i overslagsår	158.860	129.910	117.473
Mulige forbedringer fra Økonomiaftale 2027-29	34.700	65.200	95.700
Overskud efter forbedringer	193.560	195.110	213.173

Engangsudgifter og -indtægter i 2027

Udover de ovennævnte mulige ændringer af balancen, så er der også en række engangsudgifter og -indtægter i 2027

- Der skal afregnes for grundskyld for år 2024. Denne afregning er helt umulig at spå om hvorvidt afregningen vil være positiv eller negativ.
- Aktivitetsbestemt medfinansiering afskaffes ved udgangen af 2026, men der vil restere to måneders betaling for 2026, der først afregnes i 2027. Det udgør ca. 68 mio. kr. Kommunerne vil forsøge at få finansiering til denne i Økonomiaftalen for 2027.
- Staten skal købe kommunernes tilgodehavender for indefrosne grundskyld og lån til betaling af ejendomsskatter (pensionistlån). Her har Næstved et tilgodehavende på ca. 100 mio. kr., som staten køber af os. Der har gennem årene været låneadgang til disse tilgodehavender, og Næstved har en restgæld på disse lån på ca. 60 mio. kr., som det muligvis bliver et krav at vi indfrier, når staten køber vores tilgodehavender. Det kan under alle omstændigheder være en god ide at indfri lånene, uanset om det er et krav eller ej.

Alle ovenstående forhold er engangsforhold, som ikke bør medgå til at skaffe balance i budgettet, netop fordi der er tale om engangsforhold. Hvis de medfører en samlet indtægt, så kan det medgå til finansiering af køb af bygning 50.

Budgetteret udvikling i kassebeholdning og i gæld

Budgettet i udgangspunktet inkl. forventninger til økonomiaftale juni 2026, giver nedenstående udvikling i kassebeholdningen.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prognose	692	613	607	579	553	545
Måltal	450	450	450	450	450	450

I budgettet indgår følgende nedbringelse af gælden. Gælden består af langfristede lån og feriepengeforpligtigelser.

Gæld i mio. kr.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gæld	602	560	515	475	441	408
Måltal	Falde	Falde	Falde	Falde	Falde	falde

Bilag 2

Scenarier for udviklingen i kassebeholdningen

I vurderingen af kassebeholdningen er der ikke indregnet påvirkningen fra køb af bygning 50, som samlet koster 75 mio. kr., i forventning om at det modsvares af forventede engangsindtægter i 2027,

I 2027 forventer vi at staten overtager kommunernes tilgodehavender i indefrosne ejendomsskatter og der skal ske en efterregulering af ejendomsskatterne.

Statens overtagelse af kommunernes tilgodehavende i indefrosne ejendomsskatter er den mest sikre, men det kan være usikkert om det sker i 2027 eller senere. Efterregulering af ejendomsskatterne kan reelt både medføre en udgift og en indtægt.

Der er lavet to alternative scenarier.

Scenarie 1

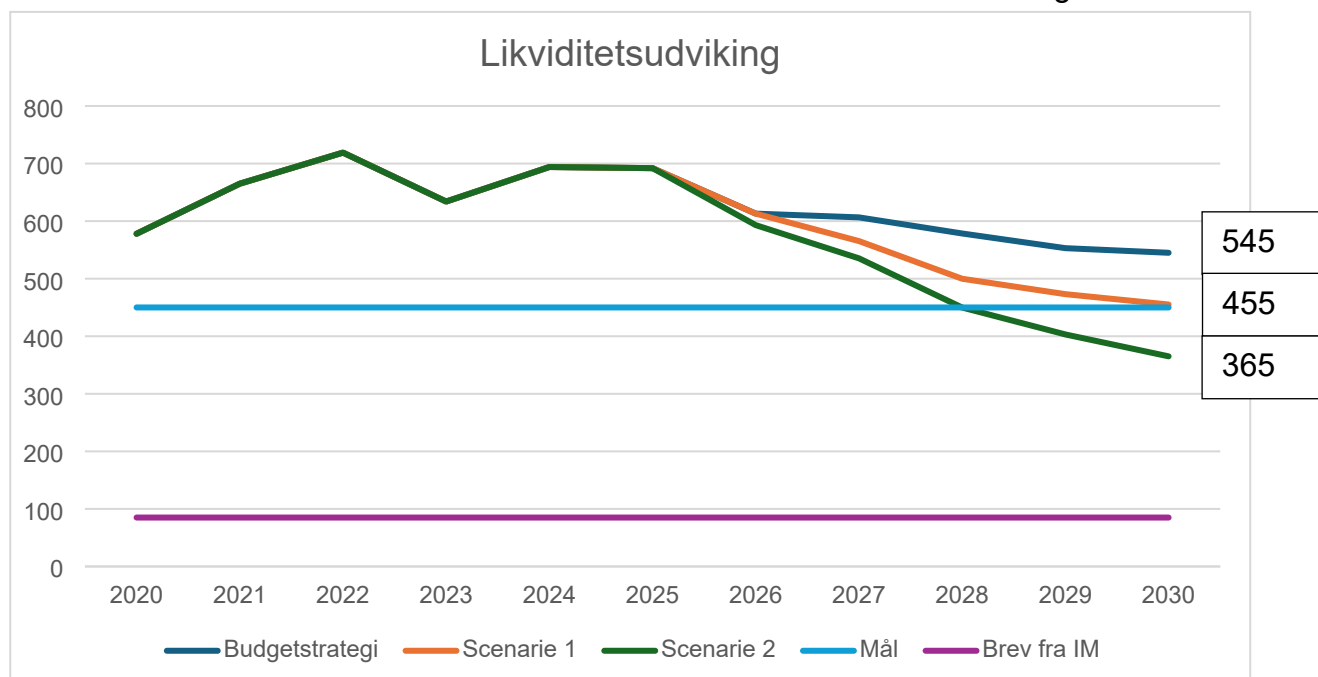
Der er lavet en likviditetsvurdering, hvor der medtages køb af bygning 50, idet den er helt sikker og de øvrige forhold ikke er helt sikre.

Derudover er det også indregnet at vi årligt anvender 10 mio. kr. til renovationsområdet, som ved udgangen af 2025 har 50 mio. kr. til gode (de penge ligger i kommunens kassebeholdning).

Scenarie 2

Der er også lavet en prognose, hvor der udover det der er indregnet i scenarie 1 også er indregnet en årlig budgetoverskridelse på 20 mio. kr. Ifølge den økonomiske politik skal vi udarbejde holdbare budgetter i budgetfasen. Det er også et krav at budgetterne overholdes i regnskabsåret, så der bør ikke være budgetoverskridelser. Prognosen er medtaget for at vise, hvor hurtigt det kan gå galt med kassebeholdningen, hvis der kommer årlige budgetoverskridelser.

Alle prognoser tilsammen tilsiger, at det er nødvendigt at gennemføre reduktioner for 44 mio. kr. for at sikre den samlede balance og opnå et økonomisk råderum. Hermed vil vi fortsat have en robust kassebeholdning, som giver muligheder og ikke begrænsninger blandt andet med mulighed for at foretage attraktive investeringer i vækst og velfærd.

Anmærkning. Den grønne linje repræsenterer den faktiske kassebeholdning i perioden 2020 til 2025, derefter er den grønne linje scenarie 2.